

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Identification and prioritization of static and dynamic rural electoral districts in Rasht city (1990-2010)

1-Mohammad Eshghi, 2-Farhad Hamzeh* 3-Shohreh Taj

- 1-. PhD Student, Department of Geography, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
 2. Assistant Professor, Department of Geography, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding Author)
 3. Assistant Professor, Department of Geography, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO	EXTENDED ABSTRACT
<p>History Article: Received: 26 May 2024</p> <p>Revised: 19 June 2024</p> <p>Accepted: 30 July 2024</p> <p>Keywords: <i>Spatial flexibility, agile city, land-use diversity, urban resilience, sustainable development</i></p>	<p>Introduction And Objectives: Political participation is a feature of people's sovereignty in elections, intervention in decision-making and the administration of the country's affairs, and the conscious and powerful participation of people in all social institutions. Participation in urban and rural elections, presidential elections, and the leadership experts and the Islamic Consultative Assembly are an active arm in society. As civil institutions, they play an important role among the people and in the development and organization of the country. Political participation in urban and rural elections is defined as the voluntary activity of members of society in choosing leaders and direct and indirect participation in policymaking. Elections, as a political behavior, represent a level of political participation in which each community and each individual in the community participates in support, reform, and change based on their political understanding of the geographical environment, and cedes part of the people's will to the government in the administration of affairs. Rural areas, as a population area, can play an important role in the fate of elections. Voting to determine the system, elections for the Islamic Consultative Assembly, the Presidency of the Assembly of Experts, the leadership and the Islamic Council of cities and villages, naturally, the political behavior and participation of political and administrative units at the country level have been different and have been a function of environmental, human conditions, etc. Guilan province, with its historical background (Forest Movement and Tudeh Party, etc.), with the city of Rasht as its administrative and political center, has been one of the active political centers in the country. The predominantly rural landscape in the region and the extensive and deep relations between the city and the village have formed an intertwined network of relations in different dimensions for this region.</p> <p>Methodology: The present study is applied in terms of its purpose and from the perspective of library and field methods. The average participation rate in Sangar district for the presidential elections was (65.48%) and in the Islamic Consultative Assembly elections (64.95%). Similarly, the central district had the highest participation rate in the presidential elections (61.53%) and in the Islamic Consultative Assembly elections (59.63%) during these two decades, indicating a dynamic in these districts.</p> <p>Results and Discussion: On the other hand, in the Khammam district, we have the lowest participation rate in the elections of the Experts of the Leadership (34.39%) and the Islamic Consultative Assembly (41.51%). On the other hand, the average participation rate in the rural districts of Rasht city is another criterion for measuring the dynamics and stability in the peripheral districts, as the participation rate in the presidential and Islamic Council elections in all districts except Khammam and Khoshkbijar districts was higher than the average participation rate, and in the elections of the Islamic Consultative Assembly and Experts of the Leadership (Khammam district) was lower than the average participation rate.</p> <p>Conclusion: According to the results obtained in this study, the Khammam and Khoshkbijar districts are among the peripheral static districts of Rasht city, and the Sangar, Markazi, Lasht-e-Nasha, and Kouch-e-Safhan districts have better dynamic priority than each other, respectively.</p> <p>Highlight:</p> <ul style="list-style-type: none"> Identify static and dynamic electoral constituencies in rural areas around the Rasht metropolis during the last two decades (1379-1399).

Cite this article:

Eshghi, mahmad, hamzeh, farehad ve taj, shehareh. (1403). shenasayi ve oloyatbandi hozemantapehei rostayi ista ve pooyaye entekhabati sheerestan Rasht (1399-1379), samandehi egtesad faza, 86-68.

© The Author(s)

* Corresponding Author: Farhad Hamzeh
 Email: geofarhad77@yahoo.com

شناسایی و اولویت‌بندی حوزه‌های روستایی ایستا و پویای انتخاباتی شهرستان رشت (۱۳۷۹-۱۳۹۹)

محمد عشقی^۱، فرهاد حمزه^{۲*}، شهره تاج^۳

۱. دانشجوی دکتری گروه جغرافیه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۲. استادیار گروه جغرافیه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
۳. استادیار گروه جغرافیه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده	مشخصات مقاله
<p>بیان مسئله: انتخابات به‌عنوان یک رفتار سیاسی، مبین مرتبه‌ای از مشارکت سیاسی است که هر جامعه و هر فردی در جامعه بر اساس فهم سیاسی خود در محیط جغرافیایی جهت حمایت، اصلاح و تغییر در آن شرکت می‌کند و بخشی از اراده مردم را در اداره امور به حکومت واگذار می‌نماید. حوزه‌های روستایی به‌عنوان پهنه جمعیتی می‌توانند نقش مهمی در سرنوشت انتخابات‌ها داشته باشند.</p> <p>هدف: هدف این مقاله شناسایی حوزه‌های ایستا و پویای انتخاباتی در بخش‌های روستایی پیرامون کلان‌شهر رشت در طی دو دهه اخیر (۱۳۷۹-۱۳۹۹) می‌باشد.</p> <p>روش: مطالعه ادبیات و مبانی نظری موضوع و سوابق تحقیقات پیشین بوده که با روش مطالعه کتابخانه‌ای شامل کتاب‌ها و پایان‌نامه‌های مرتبط، فیش‌برداری، اسناد و منابع موجود در کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، کتابخانه دانشگاه تهران، مقالات علمی و پژوهشی داخلی و خارجی، معاونت سیاسی امنیتی استانداری گیلان، سایت‌های اینترنتی معتبر و سایر منابع علمی و پژوهشی در رابطه با موضوع پژوهش صورت گرفته است.</p> <p>یافته‌ها و بحث: میانگین میزان مشارکت در بخش سنگر برای انتخابات ریاست جمهوری با (۶۵/۴۸٪) و نیز در انتخابات مجلس شورای اسلامی با (۶۴/۹۵٪) از بیشترین میزان مشارکت برخوردار بوده و همین‌طور نیز بخش مرکزی در انتخابات ریاست‌جمهوری با (۶۱/۵۳٪) و در انتخابات مجلس شورای اسلامی با (۵۹/۶۳٪) میزان مشارکتی در طی این دو دهه روبرو بوده است و این مسئله حاکی از یک پویایی در این بخش‌ها می‌باشد از سوی دیگر در بخش خمام در انتخابات خبرگان رهبری با (۳۴/۳۹٪) و مجلس شورای اسلامی با (۴۱/۵۱٪) با پایین‌ترین حد از میزان مشارکت روبرو می‌باشیم.</p> <p>نتیجه‌گیری: بخش خمام و خشکبیجار با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در این تحقیق از بخش‌های ایستا پیرامونی شهرستان رشت می‌باشد و بخش‌های سنگر، مرکزی، لشت‌نشاء، کوچصفهان، به ترتیب اولویت از پویای بهتری نسبت به یکدیگر برخوردار می‌باشند.</p>	<p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۳/۶</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۳/۳۰</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۵/۹</p> <p>واژگان کلیدی: حوزه‌های انتخاباتی، حوزه ایستا، حوزه پویا، مشارکت روستایی، شهرستان رشت</p>
<p>نکات برجسته:</p> <ul style="list-style-type: none"> • شناسایی حوزه‌های ایستا و پویایی انتخاباتی روستاییان شهرستان رشت 	

ارجاع به این مقاله: عشقی، محمد، حمزه، فرهاد و تاج، شهره. (۱۴۰۳). شناسایی و اولویت‌بندی حوزه‌های روستایی ایستا و پویای انتخاباتی شهرستان رشت (۱۳۷۹-۱۳۹۹)، *ساماندهی اقتصاد فضا*، ۶۸-۸۶.

بیان مسئله

مشارکت سیاسی، خصیصه حاکمیت مردم در انتخابات و دخالت در تصمیم‌گیری‌ها و اداره امور کشور و مشارکت آگاهانه و قدرتمندانه مردم در کلیه نهادهای اجتماعی است، شرکت در انتخابات شهری و روستایی و ریاست جمهوری و خبرگان رهبری و مجلس شورای اسلامی به‌عنوان یک بازوی فعال در جامعه هستند و به‌عنوان نهادهای مدنی نقش مهم در بین مردم و در توسعه و سازمان‌دهی کشور دارند مشارکت سیاسی در عرصه انتخابات شهری و روستایی را فعالیت داوطلبانه اعضای جامعه در انتخاب رهبران و شرکت مستقیم و غیرمستقیم در سیاست‌گذاری تعریف کرده‌اند (وٹوقی و هاشمی، ۱۳۸۳).

بررسی روند مشارکت سیاسی در جریان انتخابات، یکی از راه‌هایی است که طی آن می‌توان به انگیزه‌های حضور سیاسی جوامع روستایی پی برد (خالقی، ۱۴۰۱) و درواقع یک زمینه‌ای فراهم می‌کند که روستاییان می‌توانند ابراز وجود کنند و یا عقیده خود را بیان کنند و یا این احساس را داشته باشند که نظرشان مهم است مسئله اساسی شناسایی عوامل مؤثر بر مشارکت مردم روستایی در انتخابات شوراهای روستایی است که این عوامل می‌تواند برگرفته از عوامل اجتماعی، سیاسی و یا فرهنگی و اقتصادی باشد و مهم‌تر از آن توجه به این مسئله که نگرش به شور و مشورت در قانون اساسی با نگاه مدرن به شورا به‌عنوان یکی از نمدهای دموکراسی به معنای غربی تفاوت وجود دارد. در قانون مشورت با اعضای جامعه را تأکید کرده است اما مسئولیت و تصمیم‌گیری را بر عهده حاکم جامعه گذاشته است، یعنی حاکم جامعه تصمیم نهایی را می‌گیرد و می‌تواند نظرش بسیار تأثیرگذار باشد. مشارکت سیاسی و نقش آن در توسعه سیاسی کشور، که خود نشان‌دهنده میزان اهمیت مردم به اتفاقات سیاسی و میزان دخالت و شرکت آن‌ها در این اتفاقات است و در بعضی از مواقع نشان‌دهنده میزان رضایت مردم از دولت یا آن حکومت است و همچنین می‌تواند نشان‌دهنده میزان ابراز وجود مردم در مسائل و اتفاقات سیاسی و میزان اهمیت شرکت مردم در این اتفاقات از طرف حکومت یا دولت باشد. دولت‌ها در زمینه توانایی جلب همکاری‌های روستاییان و یا به کمک طلبیدن آنها در حل مسائل روستایی نیز نقش مهمی را می‌توانند به عهده گیرند عواملی چون عادت کار جمعی و به سرانجام رساندن امور با کمک یکدیگر پیشینه‌ای طولانی در روستاها دارد. در روستاها مردم عادت داشتند که کارها را به‌صورت همیاری تا مرحله اجرا پیش ببرند، روستاها نیازمند یک تشکل می‌باشند که زندگی آنها را سراسری کند و این فقط از شورا برمی‌آید که نماینده آن‌هاست و نیز در زمینه‌ی مشارکت اجتماعی نیز شوراها تنها راه‌حل هستند (میر لطفی و محبی، ۱۳۸۶). ایران پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ انتخاب‌های متعددی را تجربه کرده‌اند مانند: رأی‌گیری برای تعیین نظام، انتخابات مجلس شورای اسلامی، ریاست جمهوری خبرگان، رهبری و شورای اسلامی شهر و روستا طبعاً رفتار و مشارکت سیاسی واحدهای سیاسی اداری در سطح کشور متفاوت بوده و تابعی از شرایط محیطی، انسانی و... بوده است. استان گیلان با توجه به پیشینه تاریخی (نهضت جنگل و حزب توده و...) با مرکزیت اداری سیاسی شهر رشت از جمله کانون‌های فعال سیاسی در کشور بوده است چشم‌انداز غالب روستایی در منطقه و روابط گسترده و عمیق بین شهر و روستا مناسبات اقتصادی - اداری و اجتماعی و سیاسی شبکه‌ای درهم‌تنیده از روابط در ابعاد مختلف را برای این منطقه شکل داده است (فیضی راد، ۱۳۸۵). وانگ و همکاران^۱ (۲۰۰۸) معتقدند هنگامی که از مشارکت روستایی در طرح‌های توسعه روستایی و فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی یا محیطی آن‌ها در این راستا سخن به میان می‌آید، با تنوع وسیعی از گونه‌های مشارکت روبه‌رو می‌شویم که این ما را متوجه پیچیدگی و غنای مفهوم مشارکت می‌کند از این‌رو به هنگام سخن گفتن از مشارکت نمی‌توان قوانین کلی حاکم بر الگوهای گوناگون مشارکت را مدنظر قرار داده و متوجه الگوهای مختلف از مشارکت در زمینه‌های مختلف نشد. این امر ما را در طبقه‌بندی الگوها از زوایای مختلف رهنمون می‌شود. مشارکت در انتخابات یکی از راه‌های مداخله یا مشارکت مردم در تصمیماتی است که در جامعه صورت می‌گیرد و در روستاها نیز برای اینکه مردم روستایی احساس کنند دارای اهمیت هستند یا نظرشان مهم است انتخابات یکی از راه‌های جلب رضایت و اهمیت دادن به روستاییان است. از طرف دیگر نیز این موضوع مورد اهمیت است که به نظر می‌رسد در روستاها به‌عنوان اجتماعاتی مبتنی بر روابط شخصی و خویشاوندی (نزدیک به تعریف تونیس از اجتماع) و با تفکیک اجتماعی کم (در معنای موردنظر دورکیم) و خلاصه به علت اجتماعی-فرهنگی و جغرافیایی خاص، سیاست و مشارکت سیاسی معنای ویژه‌ای داشته باشد متفاوت از شهرهاست. حوزه‌های ایستا و پویای انتخاباتی در مناطق روستایی شهرستان رشت کجاست؟ کدام انتخابات برای روستاییان بخش‌های شهرستان رشت به لحاظ میزان مشارکت در اولویت بیشتری می‌باشد؟

مبانی نظری

دموکراسی: دموکراسی، به‌عنوان یک اصل، مدنظر قرار می‌گیرد. در یک نظام دموکراتیک، به مردم اجازه داده می‌شود در اداره امور شرکت کنند. در واقع مردم حاکمان خود را برمی‌گزینند. در چنین سیستمی مشارکت، قوام دموکراسی تلقی می‌شود و آن متضمن ارزیابی خردمندانه درجه دموکراسی تحقق‌یافته هر جامعه خواهد بود. دموکراسی یعنی ژرفای مشارکت که متضمن مشارکت آگاهانه مردم‌نهادهای مردمی است؛ پهنا و گستردگی مشارکت که تعیین‌کننده درصد و کیفیت شرکت‌کنندگان است و نیز برد مشارکت به معنای مواردی که رأی مردم به آنها تعلق می‌گیرد (کوهن، ۱۹۷۳).

مشارکت سیاسی: مشارکت یک مفهوم ذاتی در جوامع بشری است که برای تحکیم آن نیازمند یک برنامه‌ریزی از پایین به بالا و ارتباط بین همه فاکتورهای موجود در این زمینه هستیم (وانگ و همکاران، ۲۰۰۸). مشارکت سیاسی به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که شهروندان به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم و در اندازه‌های مختلف برای تأثیرگذاری بر گزینش اعضای دولت و حکومت یا برنامه‌ها و فعالیت‌های آنان انجام می‌دهند. یا به هر عمل که بانگیزه سیاسی، تلاش برای یک مقام دولتی، شرکت در راهپیمایی، اعتراض خشونت‌آمیز و امثال این‌ها مشارکت سیاسی گفته می‌شود. مشارکت سیاسی ابزاری برای کسب مزیت‌های سیاسی است (پرجمی، ۱۳۸۶: ۳۹). مهم‌ترین ویژگی کنش سیاسی در جوامع مدرن شامل هنجارمندی آن می‌باشد و این هنجارمندی در قالب انتخابات تبلور می‌یابد (مقیمی، ۱۳۹۱: ۱۲) مشارکت سیاسی تابعی از تحولات مختلف سیاسی-اداری، حقوقی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی است (سیف زاده، ۱۳۷۳).

مشارکت روستایی: واژه مشارکت که به شرکت کردن در چیزی تعریف شده است در دو بعد ارشادی و طراحی هدف‌ها و خط‌مشی‌های سیاسی و جهت بخشیدن، که سیاست‌گذاری نامیده می‌شود و نیز اداری، که متضمن امرونهی است و دو رکن فرمان‌بر و فرمان‌بردار در آن وجود دارد، به کار می‌رود. آنچه در این نوشته مورد تأکید است بعد سیاسی آن است بعدی که شیوه دموکراسی، به‌عنوان یک اصل، مدنظر قرار می‌گیرد. در یک نظام دموکراتیک، به مردم اجازه داده می‌شود در اداره امور شرکت کنند. در واقع مردم حاکمان خود را برمی‌گزینند. در چنین سیستمی مشارکت، قوام دموکراسی تلقی می‌شود و آن متضمن ارزیابی خردمندانه درجه دموکراسی تحقق‌یافته هر جامعه خواهد بود. مشارکت مردم در توسعه اجتماعی یک فرآیند مشارکت (از پایین به بالا) بوده و در سطح کلان باعث توانمندسازی روستائیان و کاهش هزینه‌های دولت می‌شود (عارف، ۱۳۹۸). توسعه روستایی و مشارکت واقعی روستائیان به خصوص، در قالب سازمانی آن ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند به‌گونه‌ای که دو روی یک سکه را تشکیل می‌دهند. مشارکت روستایی در توسعه روستایی شامل مداخله مردم در فرایند تصمیم‌گیری، اجرای طرح‌ها، بهره‌گیری از منافع این طرح‌ها و ارزیابی آنها می‌گردد مشارکت یک مفهوم ذاتی در جوامع بشری است که برای تحکیم آن نیازمند یک برنامه‌ریزی از پایین به بالا و ارتباط بین همه فاکتورهای موجود در این زمینه هستیم (وانگ و همکاران، ۲۰۰۸).

حوزه انتخاباتی: حوزه‌های انتخاباتی در حقیقت مناطق سیاسی‌اند که در مقام واحدهای جغرافیایی سیاسی نقش‌آفرینی می‌کنند (مجتهد زاده، ۱۳۸۱). پیش‌نیاز انتخابات و تعیین نمایندگان مردم، ترسیم سرزمین به حوزه‌های انتخاباتی با مرزهای مشخص و متناسب با ویژگی‌های جغرافیایی، پذیرش عمومی و قوانین انتخاباتی است. این محدوده‌های جغرافیایی در مقام بستری برای انتخابات نمایندگان در سطوح مختلف محلی، ناحیه‌ای و ملی، تأثیر قطعی بر ترکیب و کارکرد نهادهای سیاسی حکومت دارد (کاویانی راد، ۱۳۸۶).

حوزه‌های ایستا و پویا: اصل ایستایی همان نظم حاکم بر جامعه است و اصل پویایی ناظر بر تغییرات و پیشرفت (August, 1798, Conte: 185) حوزه‌های پویا به آن دسته از حوزه‌هایی اطلاق می‌شود که در میزان و نرخ مشارکت همواره در طول دوره‌های مختلف انتخاباتی، در حال رشد و تغییر و نیز از علاقه‌مندی به مشارکت بیشتری برخوردار بوده‌اند حوزه‌های ایستا به آن دسته از حوزه‌های اطلاق می‌شود که در میزان و نرخ مشارکت در طول دوره‌های مختلف انتخاباتی با عدم رشد و تغییر روبه‌جلو و نیز از علاقه‌مندی به مشارکت ثابتی و یا گاهاً کاهشی برخوردار بوده‌اند (پیشگاهی فرد، ۱۳۷۹: ۱۲). حوزه‌های ایستا و پویای انتخاباتی در مناطق روستایی شهرستان رشت کجاست؟ کدام انتخابات برای روستائیان بخش‌های شهرستان رشت به لحاظ میزان مشارکت در اولویت بیشتری می‌باشد؟

پیشینه تحقیق

لرنر مطالعه خود را در شش کشور خاورمیانه (ترکیه، لبنان، ایران، اردن، مصر و سوریه) متمرکز ساخته است. اندیشه لرنر در چهارچوب نظریه اشاعه فرهنگی است به این معنی که با بسط و نشر عناصر فرهنگی جوامع مدرن در کشورهای جهان سوم آمادگی روانی و اجتماعی برای پذیرش عناصر فرهنگی جدید و ایفای نقش مؤثر در این رابطه فراهم می‌شود. به نظر لرنر مهم‌ترین عناصر و متغیرهای نو سازی‌کننده عبارتند از: رسانه‌های گروهی، تعلیم و تربیت و شهرنشینی. نفوذ و گسترش این عناصر به درون جامعه سنتی دگرگونی در نگرش‌ها و باورهای مردم را در پی دارد. یکی از شاخص‌های این نگرش‌های جدید وجود همدلی و بروز شخصیت انتقالی در افراد است. به این معنی که شخص این توانایی را در خود می‌بیند که خود را به جای دیگری بگذارد و به کنش مثبت و سازنده با دیگران بپردازد. بر همین قیاس مشارکت افراد در ابعاد مختلف زندگی اجتماعی نیز یکی از ابعاد توسعه اجتماعی و روانی به شمار می‌رود (از کیا، ۱۳۸۰: ۱۰۸).

اربرت دال حتی پیش از لیست مباحث خود را درباره دموکراسی آغاز کرده بود. به عقیده او دموکراسی تنها در قالب پلی آرسی امکان تحقق دارد و به همان میزان که جوامع پیشرفت می‌کنند، متکثرتر می‌شوند و گروه‌های متنوع‌تری پدید می‌آید و زمینه رقابت گسترده‌تر و ایجاد دموکراسی فراهم می‌شود (بدیع، ۱۳۷۶: ۲۵).

حیدری (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان عوامل مؤثر در بهبود مشارکت سیاسی از دیدگاه روستاییان مورد شناسی: شهرستان اردبیل، به بررسی این موضوع پرداخت. در مرحله نخست، عوامل مؤثر در بهبود مشارکت سیاسی در محدوده مورد مطالعه، از دیدگاه نخبگان محلی با استفاده از صاحب‌نیمه ساختاریافته مورد شناسایی قرار گرفت. در مرحله دوم تحقیق، برای شناخت و تحلیل دیدگاه اجتماعات روستایی و میزان توافق نظری آنها با نتایج مرحله نخست، ۳۸ علت شناسایی شده مبنای طراحی پرسشنامه به روش لیکرت قرار گرفت. نتایج نشان داد مهم‌ترین عوامل مؤثر در بهبود مشارکت سیاسی از دیدگاه روستاییان در منطقه مورد مطالعه شامل چهار مؤلفه (بهبود زیست سیاسی و یادگیری اجتماعی، بهبود زیست اجتماعی و شبکه‌سازی، شکوفایی اقتصادی و اعتمادسازی، بهبود زیست محیطی و تقویت انگیزش) است که مقدار واریانس و واریانس تجمعی تبیین شده توسط این شش عامل ۵۸/۵۴ است و در نهایت بر اساس نتایج تحقیق پیشنهادهای کاربردی ارائه شد.

موسوی و ملایی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان بازنمایی مشارکت سیاسی روستاییان و مهاجران روستایی در داستان‌های دوره پهلوی دوم، به بررسی این موضوع پرداختند. در این پژوهش شناسایی احکام دو گفتمان "شهری" و "روستایی" در زمینه مشارکت سیاسی روستاییان و مهاجران روستایی پیش از انقلاب ۱۳۵۷ مدنظر بوده است. برای دستیابی به دیدگاه روستاییان داستان‌ها به‌عنوان منابع پژوهش انتخاب شدند. پرسش اصلی پژوهش این عبارت بود: از مشارکت روستاییان در داستان‌های دوره پهلوی دوم چگونه بازنمایی شده است و دیدگاه نویسندگان روستایی در این زمینه چه تفاوتی با نویسندگان شهری دارد؟ فرضیه نیز از این قرار بوده است که آثار داستان نویسان شهری همچون آثار پژوهشی به همان سه دسته تقسیم می‌شوند، اما بر اساس نظر داستان نویسان روستایی اغلب روستاییان و مهاجران به مسائل سیاسی توجهی نداشته‌اند که این بی‌توجهی ناشی از روحیه محافظه‌کارانه آنان نیست.

فاضلی و خوشفر (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان مشارکت سیاسی در استان گلستان، به بررسی این موضوع پرداختند. این مقاله ضمن مرور مختصر برخی نظریه‌های مشارکت سیاسی که بیشتر بر متغیرهای نگرشی متمرکز شده‌اند، الگویی نظری ارائه می‌کند که هم‌زمان مهم‌ترین متغیرها و گزاره‌های مندرج در بقیه نظریات را در خود دارد. سپس به کمک آزمون تی، تفاوت دو گروهی که در اولین دور انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۴ شرکت کردند و آنها که شرکت نکردند، بررسی شده است. این بررسی نشان داد تنها دو متغیر احساس بی‌قدرتی و همچنین میزان مشروعیتی که افراد برای نظام سیاسی قائل هستند، در میان دو گروه مذکور تفاوت معنادار دارد. داده‌های این تحقیق از «پیمایش ملی فرهنگ سیاسی مردم ایران» گرفته شده که در سال ۱۳۸۴ انجام شده است.

وثوقی و هاشمی (۱۳۸۳) در پژوهشی با عنوان روستاییان و مشارکت در ایران مطالعه موردی: روستاهای حومه شهرستان بوشهر (چاه کوتاه، آب‌طویل، تل اشکی)، به بررسی این موضوع پرداختند. فرضیه اصلی تحقیق عبارت بوده است از: با بهبود شاخص‌های اجتماعی مشارکت سیاسی افزایش یافته است. این فرضیه در دو بعد مشارکت سیاسی رسمی و غیررسمی مورد بررسی و سنجش قرار گرفت. روش تحقیق، روش پیمایشی بود که با استفاده از تکنیک پرسشنامه انجام شد. نتایج تحقیق حاکی است که مشارکت سیاسی غیررسمی همراه با افزایش سطح تحصیلات، ارتباط با شهر و استفاده از رسانه‌های گروهی افزایش یافته است. اما

مشارکت سیاسی رسمی تنها در سطح متوسط ارتباط با شهر و تحصیلات ابتدایی بیشتر شده است و پس‌از آن رو به کاهش داشته است. به‌علاوه، مشارکت رسمی همبستگی مثبت بالایی با اعتماد به دولت داشته است. این موضوع نشان می‌دهد که مشارکت سیاسی غیررسمی بیش از جنبه رسمی مشارکت با شاخص‌های توسعه و تأییدکننده نظریات نوسازی رابطه دارد.

لیانگ و ژائو (۲۰۲۲) در مقاله‌ای با عنوان «تأثیر شمشیر دولبه ادیان بر مشارکت سیاسی روستایی در چین» گروه‌های معتقد به مذهب از طریق محوری مورد انتظار، انتقال اطلاعات و افزایش منافع خصوصی ناشی از مذهبی بودن، بر تصمیم‌گیری‌های مشارکت در رأی‌دهندگان تأثیر می‌گذارند. به طور خاص، اگر مؤمنان بیشتری در روستا وجود داشته باشند.

رامش (۲۰۲۱) در مقاله‌ای با عنوان «مشارکت سیاسی مردم روستایی در هند از منظر جامعه‌شناختی» به این نتیجه رسید که عوامل گوناگونی وجود دارد که بر مشارکت سیاسی افراد تأثیر می‌گذارد. تعریف این عوامل و بررسی تأثیر آنها بر امکان مشارکت افراد از اهمیت بالایی برخوردار است. به طور انتزاعی، هدف این تحقیق افزایش درک عوامل مؤثر بر امکان مشارکت سیاسی افراد است. خالقی (۱۴۰۱) در مقاله‌ای تحت عنوان (تحلیل رفتار جامعه روستایی در قلمرو جغرافیایی انتخابات (مورد مطالعه شهرستان ورزقان)) نتایج این تحقیق نشان می‌دهد عوامل سیاسی و عوامل اجتماعی دارای مقادیر قوی و ویژگی‌های جغرافیایی دارای مقادیر متوسط برای تعیین قدرت پیش‌بینی مدل انتخاباتی است. شریفی و لیلانی (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان (تبیین و بررسی اصول سیاست‌های کلی انتخابات) تأکید نموده‌اند انتخابات مظهر اصلی مردم‌سالاری شناخته می‌شود مردم به‌واسطه آن در سرنوشت سیاسی خود سهیم و اقدام به تغییر اصحاب قدرت می‌نمایند.

روش تحقیق

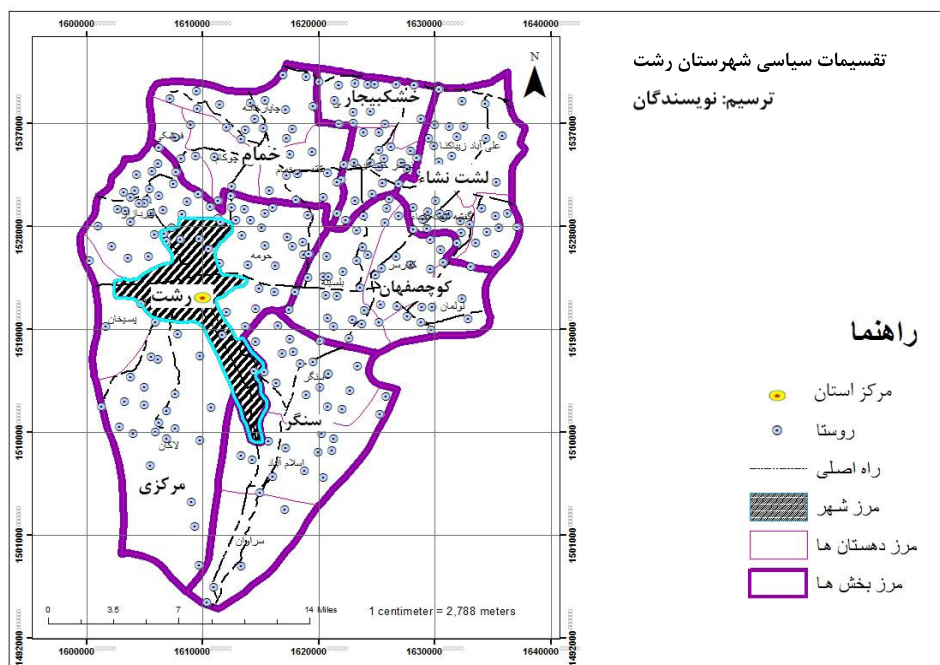
در این تحقیق به‌منظور انجام پهنه‌بندی میزان مشارکت مردم بخش‌های شهرستان رشت در انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شورای اسلامی شهر و روستا و خبرنگار رهبری داده‌های مورد نیاز از طریق مطالعه ادبیات و مبنای نظری موضوع و سوابق تحقیقات پیشین بوده که با روش مطالعه کتابخانه‌ای شامل کتاب‌ها و پایان‌نامه‌های مرتبط، فیش‌برداری، اسناد و منابع موجود در کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، کتابخانه دانشگاه تهران، مقالات علمی و پژوهشی داخلی و خارجی، معاونت سیاسی امنیتی استانداری گیلان، سایت‌های اینترنتی معتبر و سایر منابع علمی و پژوهشی در رابطه با موضوع پژوهش صورت گرفته است. براین اساس میزان مشارکت در هر دوره از انتخابات مجلس شورای اسلامی، ریاست جمهوری، شورای اسلامی شهر و روستا و خبرنگار رهبری هر یک به تفکیک در جداولی بر آنها تنظیم و نمودارهای مربوطه ترسیم گردید که نشان‌دهنده تغییرات فضایی عامل مشارکت، در عرصه بخش‌های شهرستان رشت می‌باشد. سرانجام در پایان کار تمامی نمودارهای ساخته‌شده روی هم قرار گرفت و میزان مشارکت مردم در انتخابات طی دو دهه اخیر نمایش داده شده است. قابل ذکر است با استفاده از این روش به‌آسانی حوزه‌های پویا و ایستا از لحاظ میزان مشارکت قابل شناسایی می‌باشند.

محدوده مورد مطالعه

قلمرو تحقیق: کلان‌شهر رشت مرکز استان گیلان می‌باشد و روستاهای پیرامونی این کلان‌شهر که تشکیل شهرستان رشت را می‌دهند از سمت شمال به دریای خزر، از سمت شمال شرقی به شهرستان آستانه شرفیه، از جهت شرق به شهرستان‌های لاهیجان و سیاهکل، از سمت جنوب به شهرستان رودبار، از جهت غرب به شهرستان‌های شفت و صومعه سرا و از سمت شمال غربی به شهرستان انزلی منتهی می‌گردد. شهرستان رشت در ۳۷ درجه و ۱۶ دقیقه عرض جغرافیایی و ۴۹ درجه و ۳۵ دقیقه طول جغرافیایی واقع شده است. طبق آمار سال ۱۳۹۵ وسعت این شهرستان ۱۲۱۵ کیلومتر مربع بوده و تراکم نسبی جمعیت در این شهرستان ۵۰۱ نفر در هر کیلومتر مربع می‌باشد. درحالی‌که این تراکم در سطح استان گیلان ۱۵۲ نفر در هر کیلومتر مربع است. شهرستان رشت دارای ۶ بخش به نام‌های خشکبیجار، خمام، سنگر، کوچصفهان، لشت‌نشاء و مرکزی و ۱۸ دهستان می‌باشد. مجموع روستاهای این شهرستان ۲۹۶ روستا بوده که دو روستا خالی از سکنه می‌باشد و دارای جمعیت ۹۱۸۴۴۵ نفر بوده که ۶۹۸۰۱۴ نفر شهری و ۲۲۰۴۳۱ نفر روستایی به‌عبارت‌دیگر ۷۶ درصد جمعیت شهری و ۲۴ درصد روستایی می‌باشند.

جدول شماره ۱- تقسیمات جغرافیایی شهرستان رشت

ردیف	بخش	تعداد و نام دهستان‌های تابعه	تعداد و نام شهر	تعداد آبادی		جمع		
				دارای سکنه	خالی از سکنه			
۰	خشکیجار	حاجی بکنده نوشر	خشکیجار	۱۶	۰	۱۶		
				۲۱	۰	۲۱		
۰	خمام	چاپارخانه چوکام کنه سر خمام	خمام	۱۵	۰	۱۵		
				۱۳	۰	۱۳		
				۱۲	۰	۱۲		
۰	سنگر	اسلام‌آباد سراوان سنگر	سنگر	۱۶	۰	۱۶		
				۷	۰	۷		
				۱۶	۰	۱۶		
۰	کوچصفهان	بلسبنه کنارسر لولمان	کوچصفهان	۲۴	۰	۲۴		
				۱۰	۰	۱۰		
				۱۲	۰	۱۲		
۱	لشت نشاء	چیرهنده علی‌آباد زیباکنار گفشه	لشت نشاء	۱۶	۱	۱۶		
				۱۴	۰	۱۴		
				۱۶	۰	۱۶		
۱	مرکزی	حومه پیربازار پسیخان لاکان	رشت	۲۵	۱	۲۶		
				۲۶	۰	۲۶		
				۱۳	۰	۱۳		
				۲۳	۰	۲۳		
۲	جمع	۱۸	۶	۲۹۶	۲	۲۹۴	۲۹۶	۶

نقشه ۱- تقسیمات سیاسی شهرستان رشت

یافته‌ها

بررسی مشارکت سیاسی در بخش‌های شهرستان رشت

بررسی داده‌های جمع‌آوری شده از مراکز ذیصلاح انتشار (استانداری استان گیلان، فرمانداری شهرستان رشت) آمار انتخاباتی از حوزه‌های انتخابیه در دوره‌های مختلف رأی‌گیری برای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراهای شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری در جدول‌های زیر به نمایش درآمده‌اند.

نکته: جهت دقیق‌تر بودن و نیز تحلیل درست‌تر آمار و اطلاعات پیرامون حوزه‌های انتخاباتی بخش‌های روستایی، انتخابات ریاست جمهوری و شورای اسلامی شهر و روستا که هم‌زمان در سال ۱۴۰۰ برگزار گردید نیز مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفت.

بررسی مشارکت سیاسی در بخش لشت نشاء

بررسی داده‌های جمع‌آوری شده در حوزه انتخابیه لشت نشاء در دوره‌های مختلف رأی‌گیری برای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراهای شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری در جدول‌های زیر به نمایش درآمده‌اند.

الف) انتخابات مجلس خبرگان رهبری

جدول ۲- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس خبرگان لشت نشاء

سال / دوره	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱۳۸۵	۲۸۹۳۱	۱۲۴۲۱	۴۲/۹۴٪
۱۳۹۴	۳۷۴۲۸	۱۴۷۴۲	۳۹/۳۸٪

ب) ریاست جمهوری

جدول ۳- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در حوزه انتخاباتی لشت نشاء

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۰ / دوره هشتم	۲۵۸۸۰	۱۶۰۷۵	۶۲/۱۱۳٪
۲ / ۱۳۸۴ / دوره نهم	۲۸۶۸۵	۱۷۸۱۷	۶۲/۱۱۲٪
۳ / ۱۳۸۸ / دوره دهم	۳۲۲۵۲	۱۹۴۵۴	۶۰/۳۱۸٪
۴ / ۱۳۹۲ / دوره یازدهم	۳۵۴۲۸	۲۱۲۳۲	۵۹/۹۲۹٪
۵ / ۱۳۹۶ / دوره دوازدهم	۳۸۰۰۲	۲۴۶۷۴	۶۴/۹۲۸٪
۶ / ۱۴۰۰ / دوره سیزدهم	۴۲۴۳۳	۱۶۴۷۳	۳۸/۸۲۱٪

ج) انتخابات مجلس شورای اسلامی

جدول ۴- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس شورای اسلامی لشت نشاء

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۲	۲۴۰۵۱	۱۳۶۵۴	۵۶/۷۷٪
۲ / ۱۳۸۶	۳۰۲۶۱	۱۶۲۱۱	۵۳/۵۷٪
۳ / ۱۳۹۰	۳۳۴۲۱	۱۸۷۸۸	۵۶/۲۱٪
۴ / ۱۳۹۴	۳۶۷۳۱	۱۶۴۲۱	۴۴/۷۱٪
۵ / ۱۳۹۸	۳۸۹۳۱	۱۱۲۹۶	۲۹/۰۲٪

د) انتخابات شورای شهر و روستا

جدول ۵- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات شوراهای شهر و روستا لشت‌نشاء

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۱	۱۱۴۵۶	۵۲۶۰	۴۵/۹۱٪
۲ ۱۳۸۵	۲۸۹۲۱	۱۷۹۱۲	۶۱/۹۳٪
۳ ۱۳۹۲	۳۵۴۲۸	۲۱۰۰۲	۵۹/۲۸٪
۴ ۱۳۹۶	۳۸۰۰۲	۳۴۲۰۳	۶۳/۶۸٪
۵ ۱۴۰۰	۴۲۴۳۳	۱۵۳۹۶	۳۶/۲۸٪

تحلیل وضعیت مشارکت سیاسی در لشت‌نشاء

با توجه به بررسی‌های به‌عمل‌آمده از اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری‌شده درباره میزان مشارکت سیاسی در بخش لشت‌نشاء شهرستان رشت می‌توان گفت که در مجموع این بخش در حال حاضر دارای الگوی مشارکت منفی است. به این معنی که در هر چهار مدل انتخابات انجام‌شده نسبت رشد بخش خاکستری از بخش مایل به شرکت در انتخابات بیشتر است به طوری که در آخرین انتخابات برگزارشده نسبت به دوره قبل در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا (۲۷/۴٪)، در انتخابات ریاست جمهوری (۲۶/۱٪)، در انتخابات مجلس شورای اسلامی (۱۵/۶۹٪) و در انتخابات مجلس خبرگان (۳/۵۶٪) عدم مشارکت رشد داشته است این در حالی است که مشارکت در تمامی این انتخابات در دوره اخیر نسبت به دوره قبلی دارای رشد منفی بوده است.

بررسی مشارکت سیاسی در بخش خشکی‌بجار

بررسی داده‌های جمع‌آوری‌شده از مراکز ذیصلاح انتشار آمار انتخاباتی در حوزه انتخابیه خشکی‌بجار در دوره‌های مختلف رأی‌گیری برای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراهای شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری در جدول‌های زیر به نمایش درآمده‌اند.

الف) ریاست جمهوری

جدول ۶- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در حوزه انتخاباتی خشکی‌بجار

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۰ / دوره هشتم	۱۹۲۱۸	۱۱۴۳۱	۵۹٪/۴۸۰
۲ ۱۳۸۴ / دوره نهم	۲۱۲۰۷	۱۱۵۰۷	۵۴/۲۶٪
۳ ۱۳۸۸ / دوره دهم	۲۳۲۰۵	۱۴۷۲۱	۶۳/۴۳٪
۴ ۱۳۹۲ / دوره یازدهم	۲۷۴۱۸	۱۶۴۷۱	۶۰/۰۷٪
۵ ۱۳۹۶ / دوره دوازدهم	۳۰۲۵۲	۱۹۱۰۷	۶۳/۱۵٪
۶ ۱۴۰۰ / دوره سیزدهم	۳۳۳۴۷	۱۳۸۵۰	۴۱/۵۳٪

ب) انتخابات مجلس شورای اسلامی

جدول ۷- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس شورای اسلامی خشکی‌بجار

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۲	۲۰۴۴۵	۸۸۵۵	۴۳/۳۱٪
۲ ۱۳۸۶	۲۲۶۷۱	۱۱۲۸۲	۴۹/۷۶٪
۳ ۱۳۹۰	۲۵۴۳۱	۱۳۶۷۶	۵۳/۷۹٪
۴ ۱۳۹۴	۲۸۴۴۷	۱۱۷۲۱	۴۱/۲۰٪
۵ ۱۳۹۸	۳۰۴۷۲	۸۶۳۳	۲۸/۲۳٪

ج) انتخابات مجلس خبرگان رهبری

جدول ۸- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس خبرگان خشکیبجار

سال / دوره	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱۳۸۵	۲۱۷۵۲	۷۸۰۲	۳۵/۸۶٪
۱۳۹۴	۲۷۲۱۱	۹۴۵۲	۳۴/۷۳٪

د) انتخابات شورای شهر و روستا

جدول ۹- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات شوراهای شهر و روستا خشکیبجار

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۱	۷۰۱۶	۴۰۳۶	۵۷/۵۲٪
۲ / ۱۳۸۵	۲۱۷۵۲	۱۳۲۵۲	۶۰/۹۲٪
۳ / ۱۳۹۲	۲۷۴۱۸	۱۶۵۲۵	۶۰/۲۷٪
۴ / ۱۳۹۶	۳۰۲۵۲	۱۸۷۳۶	۶۱/۹۳٪
۵ / ۱۴۰۰	۳۳۳۴۷	۱۲۶۵۳	۳۷/۹۴٪

تحلیل وضعیت مشارکت سیاسی در خشکیبجار

با توجه به بررسی‌های به‌عمل‌آمده از اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری‌شده درباره میزان مشارکت سیاسی در بخش خشکیبجار شهرستان رشت می‌توان گفت که در مجموع این بخش در حال حاضر دارای الگوی مشارکت منفی است. به این معنی که در هر چهار مدل انتخابات انجام‌شده نسبت رشد بخش خاکستری از بخش مشارکت‌کننده در انتخابات بیشتر است به طوری که در آخرین انتخابات برگزارشده نسبت به دوره قبل در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا (۲۲/۹۹٪)، در انتخابات ریاست جمهوری (۱۹/۶۲٪)، در انتخابات مجلس شورای اسلامی (۱۲/۸۷٪) و در انتخابات مجلس خبرگان (۳/۵۱٪) عدم مشارکت رشد داشته است این در حالی است که مشارکت در تمامی این انتخابات در دوره اخیر نسبت به دوره قبلی دارای رشد منفی بوده است.

بررسی مشارکت سیاسی در بخش سنگر

بررسی داده‌های جمع‌آوری‌شده از مراکز ذیصلاح انتشار آمار انتخاباتی در حوزه انتخابیه سنگر در دوره‌های مختلف رأی‌گیری برای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراهای شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری در جدول‌های زیر به نمایش درآمده‌اند.

الف) انتخابات مجلس خبرگان رهبری

جدول ۱۰- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس خبرگان در بخش سنگر

سال / دوره	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱۳۸۵	۲۷۴۰۳	۱۶۷۰۲	۶۰/۹۴٪
۱۳۹۴	۵۳۴۲۰	۱۸۲۷۲	۳۴/۲۰٪

ب) ریاست جمهوری

جدول ۱۱- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در حوزه انتخاباتی سنگر

سال / دوره	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱۳۸۰ / دوره هشتم	۳۴۲۲۲	۲۵۰۰۵	۷۳/۰۶٪
۱۳۸۴ / دوره نهم	۲۷۳۶۱	۲۷۳۴۷	۷۳/۱۹٪
۱۳۸۸ / دوره دهم	۴۵۴۲۸	۲۹۷۲۱	۶۵/۴۲٪
۱۳۹۲ / دوره یازدهم	۵۰۶۲۵	۳۱۲۱۱	۶۱/۶۵٪
۱۳۹۶ / دوره دوازدهم	۵۶۲۵۲	۳۹۷۸۸	۷۰/۷۳٪
۱۴۰۰ / دوره سیزدهم	۷۱۷۷۸	۳۵۰۲۱	۴۸/۷۹٪

ج) انتخابات مجلس شورای اسلامی

جدول ۱۲- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس شورای اسلامی بخش سنگر

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۲	۳۶۰۱۸	۱۸۲۷۱	۵۰/۷۲٪
۲ ۱۳۸۶	۴۲۴۳۱	۲۲۴۷۱	۵۲/۹۵٪
۳ ۱۳۹۰	۴۷۳۲۰	۲۵۹۸۶	۵۴/۹۱٪
۴ ۱۳۹۴	۵۱۷۰۲	۲۰۴۲۱	۳۹/۴۹٪
۵ ۱۳۹۸	۶۸۷۲۷	۱۵۵۴۴	۲۲/۶۱٪

د) انتخابات شورای شهر و روستا

جدول ۱۳- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات شوراهای شهر و روستا بخش سنگر

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۱	۳۴۵۲۱	۲۶۲۵۰	۷۶/۰۴٪
۲ ۱۳۸۵	۳۷۴۰۳	۲۶۸۱۱	۷۱/۶۸٪
۳ ۱۳۹۲	۵۰۶۲۵	۳۰۱۲۱	۵۹/۴۹٪
۴ ۱۳۹۶	۵۶۲۵۲	۳۸۷۱۱	۶۸/۸۱٪
۵ ۱۴۰۰	۷۱۷۷۸	۳۵۰۰۳	۴۸/۷۶٪

تحلیل وضعیت مشارکت سیاسی در سنگر

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده از اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری شده درباره میزان مشارکت سیاسی در بخش سنگر شهرستان رشت می‌توان گفت که در مجموع این بخش در حال حاضر دارای الگوی مشارکت سیاسی منفی است. به این معنی که در هر چهار مدل انتخابات انجام شده نسبت رشد بخش خاکستری از بخش مشارکت‌کننده در انتخابات بیشتر است به طوری که در آخرین انتخابات برگزار شده نسبت به دوره قبل در انتخابات مجلس شورای اسلامی (۷۷/۳۸٪) از حائزین شرایط رأی‌دهی در انتخابات شرکت نکردند. همچنین در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا دوره آخر (۵۱/۲۳٪) از رأی‌دهندگان در انتخابات حضور نیافتند و در انتخابات ریاست جمهوری (۵۱/۲۰٪) در انتخابات شرکت نکرده‌اند که این بدترین عملکرد در بین بخش‌های مختلف شهرستان رشت است.

بررسی مشارکت سیاسی بخش کوچصفهان

بررسی داده‌های جمع‌آوری شده از مراکز ذیصلاح انتشار آمار انتخاباتی در حوزه انتخابیه کوچصفهان در دوره‌های مختلف رأی‌گیری برای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراهای شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری در جدول‌های زیر به نمایش درآمده‌اند.

الف) ریاست جمهوری

جدول ۱۴- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در حوزه انتخاباتی کوچصفهان

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۰ / دوره هشتم	۳۲۹۹۲	۱۹۸۴۰	۶۰/۱۳٪
۲ ۱۳۸۴ / دوره نهم	۳۸۹۰۳	۲۳۳۹۴	۶۰/۱۳٪
۳ ۱۳۸۸ / دوره دهم	۴۲۲۸۱	۲۵۷۰۲	۶۰/۷۸٪
۴ ۱۳۹۲ / دوره یازدهم	۴۹۷۲۶	۲۸۴۷۵	۵۷/۲۶٪
۵ ۱۳۹۶ / دوره دوازدهم	۵۷۶۲۱	۳۷۱۴۷	۶۴/۴۶٪
۶ ۱۴۰۰ / دوره سیزدهم	۶۲۲۷۵	۲۴۷۳۹	۳۹/۷۲٪

ب) انتخابات مجلس خبرگان رهبری

جدول ۱۵- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس خبرگان در بخش کوچصفهان

سال / دوره	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱۳۸۵	۳۹۱۲۰	۱۹۲۰۱	٪۴۹/۰۸
۱۳۹۴	۵۴۷۲۰	۲۱۷۲۴	٪۳۹/۷۰

ج) انتخابات مجلس شورای اسلامی

جدول ۱۶- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس شورای اسلامی بخش کوچصفهان

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۲	۳۶۳۹۲	۱۶۲۴۹	٪۴۴/۶۴
۲ ۱۳۸۶	۴۰۲۱۱	۱۸۱۲۲	٪۴۵/۰۶
۳ ۱۳۹۰	۴۵۱۲۱	۲۳۹۹۹	٪۵۳/۱۸
۴ ۱۳۹۴	۵۵۶۱۸	۱۸۷۲۷	٪۳۳/۶۷
۵ ۱۳۹۸	۶۳۲۷۵	۱۴۲۹۱	٪۲۲/۵۸

د) انتخابات شورای شهر و روستا

جدول ۱۷- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات شوراهای شهر و روستا بخش کوچصفهان

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ ۱۳۸۱	۳۳۱۲۱	۲۰۷۵۲	٪۶۲/۶۵
۲ ۱۳۸۵	۳۹۱۲۰	۲۳۲۵۰	٪۵۹/۴۳
۳ ۱۳۹۲	۴۹۷۲۶	۲۸۴۰۲	٪۵۷/۱۱
۴ ۱۳۹۶	۵۷۶۲۱	۳۶۷۱۱	٪۶۳/۷۱
۵ ۱۴۰۰	۶۳۲۷۵	۲۴۷۱۷	٪۳۹/۰۶

تحلیل وضعیت مشارکت سیاسی در کوچصفهان

با توجه به بررسی‌های به‌عمل‌آمده از اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری‌شده درباره میزان مشارکت سیاسی در بخش کوچصفهان شهرستان رشت می‌توان گفت که در مجموع این بخش در حال حاضر دارای الگوی مشارکت سیاسی منفی است. به این معنی که در هر چهار مدل انتخابات انجام‌شده نسبت رشد بخش خاکستری از بخش مشارکت‌کننده در انتخابات بیشتر است به طوری که بیشترین عدم مشارکت در آخرین دور انتخابات مجلس شورای اسلامی با نرخ ٪۷۷/۳۸ این در حالی است که در آخرین دوره انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا نرخ عدم مشارکت ۶۰/۹۳ و در آخرین دور انتخابات ریاست جمهوری ۶۰/۲۷ درصد می‌باشد. این نشان می‌دهد که روند مشارکت سیاسی در بخش کوچصفهان از توابع شهرستان رشت به خصوص در دوره‌های اخیر منفی بوده است.

بررسی مشارکت سیاسی بخش خمام

بررسی داده‌های جمع‌آوری‌شده از مراکز ذیصلاح انتشار آمار انتخاباتی در حوزه انتخابیه خمام در دوره‌های مختلف رأی‌گیری برای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراهای شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری در جدول‌های زیر به نمایش درآمده‌اند.

الف) ریاست جمهوری

جدول ۱۸- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در حوزه انتخاباتی خمام

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۰ / دوره هشتم	۳۶۲۷۲	۲۰۹۴۹	۵۷/۷۵٪
۲ / ۱۳۸۴ / دوره نهم	۳۷۳۰۶	۲۱۴۷۶	۵۷/۵۶٪
۳ / ۱۳۸۸ / دوره دهم	۴۴۵۲۱	۲۵۲۲۵	۵۶/۶۵٪
۴ / ۱۳۹۲ / دوره یازدهم	۶۵۷۲۱	۲۹۴۶۱	۴۴/۸۲٪
۵ / ۱۳۹۶ / دوره دوازدهم	۷۵۷۵۷	۳۳۳۳۱	۴۳/۹۹٪
۶ / ۱۴۰۰ / دوره سیزدهم	۷۹۳۴۱	۱۹۸۳۳	۲۴/۹۹٪

ب) انتخابات مجلس شورای اسلامی

جدول ۱۹- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس شورای اسلامی بخش خمام

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۲	۴۲۰۲۲	۱۵۱۹۲	۳۶/۱۵٪
۲ / ۱۳۸۶	۴۴۷۲۱	۲۰۲۲۱	۴۵/۲۱٪
۳ / ۱۳۹۰	۴۹۷۴۴	۲۱۴۵۴	۴۳/۱۲٪
۴ / ۱۳۹۴	۶۹۶۵۲	۳۰۲۷۶	۴۳/۴۶٪
۵ / ۱۳۹۸	۷۷۲۸۲	۳۰۶۲۳	۳۹/۶۲٪

ج) انتخابات مجلس خبرگان رهبری

جدول ۲۰- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس خبرگان در بخش خمام

سال / دوره	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱۳۸۵	۳۸۵۲۰	۱۵۲۱۱	۳۹/۴۸٪
۱۳۹۴	۶۹۶۵۲	۲۰۴۲۱	۲۹/۳۱٪

د) انتخابات شورای شهر و روستا

جدول ۲۱- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات شوراهای شهر و روستا بخش خمام

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۱	۹۰۸۰	۴۴۹۹	۴۹/۵۴٪
۲ / ۱۳۸۵	۳۸۵۲۰	۲۲۲۸۱	۵۷/۸۴٪
۳ / ۱۳۹۲	۶۵۷۲۱	۲۷۲۸۱	۴۱/۵۱٪
۴ / ۱۳۹۶	۷۵۷۵۷	۳۲۲۳۱	۴۲/۵۴٪
۵ / ۱۴۰۰	۷۹۳۴۱	۳۲۳۶۰	۴۰/۷۸٪

تحلیل وضعیت مشارکت سیاسی در بخش خمام

با توجه به اطلاعات و داده‌های به‌دست‌آمده از مشارکت سیاسی مردم بخش خمام در طی ادوار مختلف انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا می‌توان چنین برداشت نموده که نرخ مشارکت در دوره ۱۳۸۱ از وضعیت به‌مراتب بهتری نسبت به ادوار بعدی برخوردار بوده است. در واقع الگوی منفی بر نرخ مشارکت سیاسی مردم خمام در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا حاکم است. به‌طوری‌که در انتخابات سال ۱۳۸۱ نرخ مشارکت ۴۹/۵۴٪ بوده که در سال ۱۳۸۵ به ۵۷/۸۴ درصد رسیده است اما در این دوره تاکنون با توجه به رشد جمعیت نرخ مشارکت از کاهش نسبی برخوردار شده است در سال ۱۳۹۲ نرخ مشارکت ۴۱/۵۱٪ و در سال ۱۳۹۶ به ۴۳/۵۴ درصد رسیده که مؤید همین نکته است.

بررسی مشارکت سیاسی بخش مرکزی

بررسی داده‌های جمع‌آوری شده از مراکز ذی صلاح انتشار آمار انتخاباتی در حوزه انتخابیه بخش مرکزی شهرستان رشت در دوره‌های مختلف رأی‌گیری برای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شوراهای شهر و روستا و مجلس خبرگان رهبری در جدول‌های زیر به نمایش درآمده‌اند.

الف) ریاست جمهوری

جدول ۲۲- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در حوزه انتخاباتی بخش مرکزی

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۰ / دوره هشتم	۴۴۴۱۷	۲۷۱۸۳	۶۱/۱۹٪
۲ / ۱۳۸۴ / دوره نهم	۴۶۲۸۷	۲۹۱۰۳	۶۲/۸۷٪
۳ / ۱۳۸۸ / دوره دهم	۴۸۷۲۹	۳۲۷۲۱	۶۷/۱۴٪
۴ / ۱۳۹۲ / دوره یازدهم	۵۲۸۱۷	۳۵۴۷۱	۶۷/۱۵٪
۵ / ۱۳۹۶ / دوره دوازدهم	۶۰۹۹۰	۳۸۲۱۲	۶۲/۶۵٪
۶ / ۱۴۰۰ / دوره سیزدهم	۶۷۲۸۱	۳۳۴۲۹	۴۸/۱۹٪

ب) انتخابات مجلس شورای اسلامی

جدول ۲۳- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس شورای اسلامی بخش مرکزی

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۲	۴۴۰۶۹	۱۸۶۶۸	۴۲/۳۶٪
۲ / ۱۳۸۶	۴۵۷۱۸	۲۱۷۲۱	۴۷/۵۱٪
۳ / ۱۳۹۰	۵۰۶۱۸	۲۵۴۲۱	۵۰/۲۲٪
۴ / ۱۳۹۴	۵۵۴۲۸	۱۸۷۲۱	۳۳/۷۷٪
۵ / ۱۳۹۸	۶۲۱۲۱	۱۶۷۰۲	۲۶/۸۸٪

ج) انتخابات مجلس خبرگان رهبری

جدول ۲۴- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات مجلس خبرگان در بخش مرکزی

سال / دوره	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱۳۸۵	۴۵۲۹۲	۲۱۲۸۳	۴۶/۹۹٪
۱۳۹۴	۵۸۷۱۸	۲۰۲۴۲	۳۴/۴۷٪

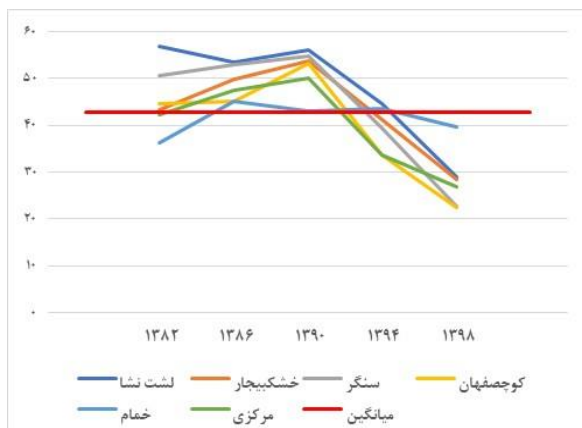
د) انتخابات شورای شهر و روستا

جدول ۲۵- تعداد افراد حائز شرایط دهی و میزان آرای مأخوذه در انتخابات شوراهای شهر و روستا بخش مرکزی

شرح	افراد حائز شرایط رأی‌دهی	آرای مأخوذه	نرخ یا درصد مشارکت
۱ / ۱۳۸۱	۴۴۹۵۰	۲۸۱۸۰	۶۲/۶۹٪
۲ / ۱۳۸۵	۴۵۲۹۲	۲۹۹۵۲	۶۶/۱۳٪
۳ / ۱۳۹۲	۵۲۸۱۷	۳۵۴۰۲	۶۷/۰۲٪
۴ / ۱۳۹۶	۶۰۹۹۰	۳۳۲۷۰	۵۴/۵۴٪
۵ / ۱۴۰۰	۶۷۲۸۱	۳۲۱۵۱	۴۷/۷۸٪

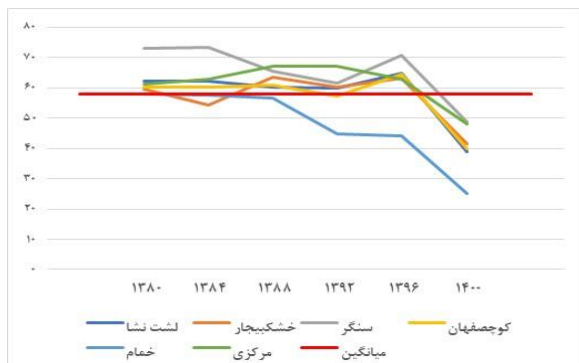
تحلیل وضعیت مشارکت سیاسی در بخش مرکزی

با بررسی دقیق‌تر آمار در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا در بخش مرکزی با الگوی رشد منفی مواجه هستیم. به عبارتی دیگر در این بخش با رشد شدید بخش خاکستری یا عدم تمایل به شرکت در انتخابات مواجه هستیم. در سال ۱۳۸۱ این افراد ۱۶۷۷۰ نفر (۳۷/۳۰٪) در سال ۱۳۸۵ این افراد ۱۵۳۴۰ نفر معادل (۳۳/۸۶٪) در سال ۱۳۹۲ این افراد ۱۷۴۱۵ نفر معادل (۳۲/۹۷٪) در سال ۱۳۹۶ این افراد ۲۷۷۲۰ نفر معادل (۴۵/۴۵٪) و در سال ۱۴۰۰ این افراد ۳۵۱۳۰ نفر معادل (۵۲/۲۱٪) کل جمعیت بخش مرکزی رسیده است. همان‌طور که در جداول نشان می‌دهد با رشد عدم مشارکت سیاسی در این بخش مواجه هستیم که بیانگر کاهش نرخ مشارکت است.

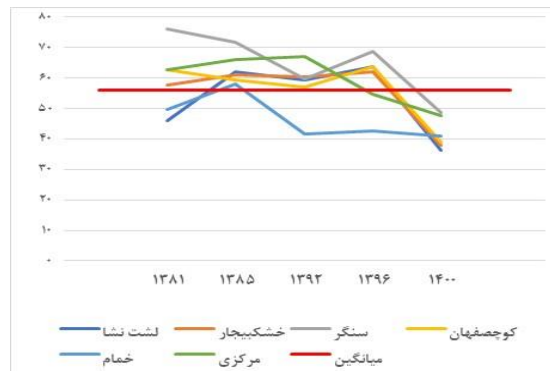

نمودار ۱- مقایسه میانگین مشارکت دهستان‌ها در انتخابات مجلس خبرگان رهبری (۱۳۸۵-۱۳۹۴)

نمودار ۲- مقایسه میانگین مشارکت دهستان‌ها در انتخابات مجلس شورای اسلامی (۱۳۸۲-۱۳۹۸)

نمودار ۴- مقایسه میانگین درصد مشارکت دهستان‌ها در انتخابات ریاست جمهوری (۱۳۸۰-۱۴۰۰)

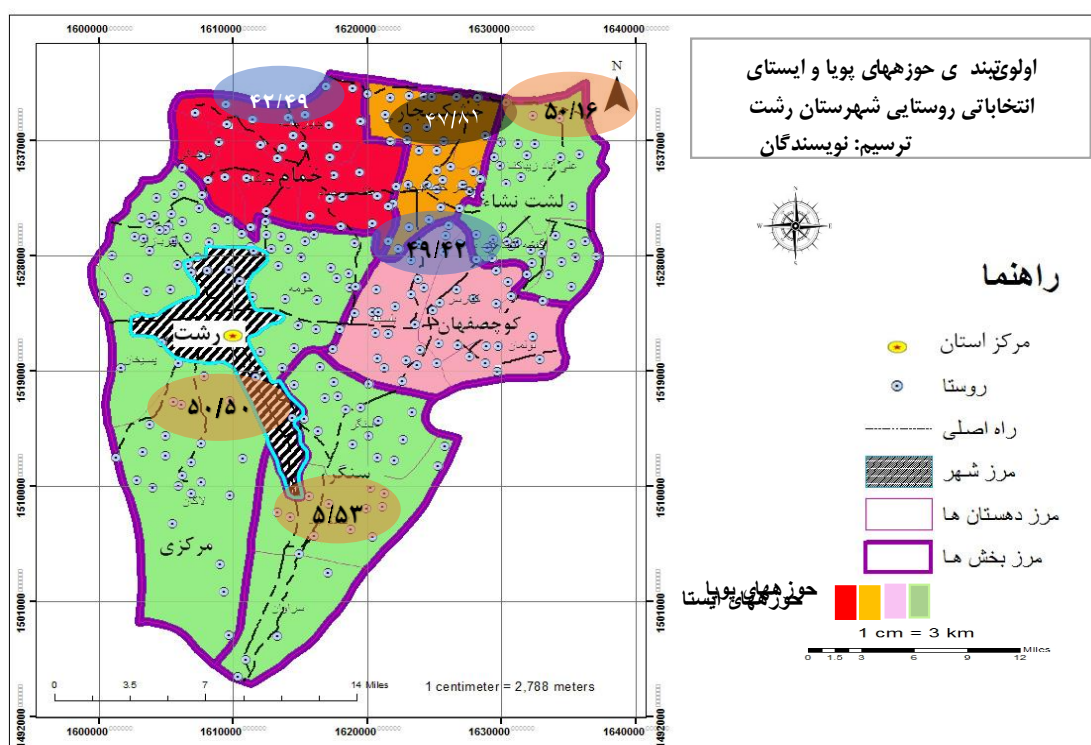
نمودار ۳- مقایسه میانگین مشارکت دهستان‌ها در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا (۱۳۸۱-۱۴۰۰)

مقایسه میانگین‌های مشارکت سیاسی برحسب نوع انتخابات

برای رسیدن به یک تحلیل مناسب از وضعیت مشارکت سیاسی جامعه مورد مطالعه لازم است تا میانگین‌های هر یک از انتخابات به صورت جداگانه مورد بررسی قرار گیرد.

جدول ۲۶- مقایسه میانگین مشارکت سیاسی

نرخ مشارکت حوزه‌های انتخابیه (درصد)							انتخابات
میانگین مشارکت	خشکیبجار	سنگر	کوچصفهان	خمام	لشت نشاء	مرکزی	
۵۷/۷۸	۵۶/۹۸	۶۵/۴۷	۵۷/۰۸	۴۷/۶۲	۵۸/۰۳	۶۱/۵۳	ریاست جمهوری
۴۲/۸۲	۴۳/۲۷	۴۴/۱۳	۳۹/۸۲	۴۱/۵۱	۴۸/۰۵	۴۰/۱۴	مجلس شورای اسلامی
۵۶/۰۸	۵۵/۷۱	۶۴/۹۵	۵۶/۳۹	۴۶/۴۴	۵۳/۴۱	۵۹/۶۳	شوراهای اسلامی شهر و روستا
۴۰/۵۸	۳۵/۲۹	۴۷/۵۷	۴۴/۳۹	۳۴/۳۹	۴۱/۱۶	۴۰/۷۳	خبرگان رهبری
۴۹/۴۸	۴۷/۸۱	۵۵/۵۳	۴۹/۴۲	۴۲/۴۹	۵۰/۱۶	۵۰/۵۰	مجموع میانگین

نقشه ۲- تقسیمات سیاسی شهرستان رشت

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های تحقیق در مورد میزان مشارکت روستاهای پیرامون کلان‌شهر رشت، میزان مشارکت میان بخش‌ها الگوهای رفتاری خاصی نسبت به مسئله انتخابات در مناطق مختلف قابل مشاهده می‌باشد. فلذا در قلمرو حوزه‌های انتخاباتی، انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای اسلامی شهر و روستا در داخل حوزه‌های انسانی و طبیعی قرار گرفته و متأثر از جریان‌های سیاسی و روابط انسانی در آن می‌باشد و همواره درصد میزان مشارکت از میانگین مشارکت در انتخابات بیشتر بوده است. میانگین میزان مشارکت در بخش سنگر برای انتخابات ریاست جمهوری با (۶۵/۴۸٪) و نیز در انتخابات مجلس شورای اسلامی با (۶۴/۹۵٪) از بیشترین میزان مشارکت در میان بخش‌ها برخوردار بوده و پس از آن بخش مرکزی نیز در انتخابات ریاست جمهوری با (۶۱/۵۳٪) و در انتخابات مجلس شورای اسلامی با (۵۹/۶۳٪) از میزان مشارکت در طی این دو دهه قرار دارد. و این مسئله حاکی از یک پویایی در این بخش‌ها می‌باشد از سوی دیگر در بخش خمام در انتخابات خبرگان رهبری با (۳۴/۳۹٪) و مجلس شورای اسلامی با (۴۱/۵۱٪) با پایین‌ترین حد از میزان مشارکت در میان بخش‌ها روبرو می‌باشیم. میانگین مشارکت در بخش‌های روستایی شهرستان رشت معیاری دیگری برای سنجش پویایی و ایستایی در بخش‌های پیرامونی شهر رشت می‌باشد بطوریکه میزان مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری و شورای اسلامی شهر و روستا در همه بخش‌ها به جز بخش خمام و خشکبیجار بیش از میانگین میزان مشارکت بوده و در انتخابات مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری نیز بخش خمام و خشکبیجار از پایین‌تر حد از میانگین میزان مشارکت را دارا می‌باشند با توجه به جدول میزان مشارکت حاکی از این مطلب است که میزان مشارکت در انتخابات‌ها خبرگان رهبری و مجلس شورای اسلامی به سمت نقصان و کاهش علاقه‌مندی به مشارکت می‌رود و از یک ایستایی در بخش‌ها برخوردار می‌باشد. انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا، به دلیل ذی‌نفع بودن روستاییان و نیز مناسبات قومی و خویشاوندی و نقش اعضای شوراهای روستایی در توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی همواره هم‌تراز انتخابات ریاست جمهوری از میزان مشارکت بیشتری نسبت به سایر انتخابات‌ها برخوردار بوده است که این خود نشان از پویایی در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا در بخش‌های پیرامون شهرستان رشت را دارد. از سوی دیگر میانگین مشارکت در بخش‌های روستایی شهرستان رشت معیاری دیگری برای سنجش پویایی و ایستایی در بخش‌های پیرامونی می‌باشد بطوریکه میزان مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری و شورای اسلامی شهر و روستا در همه بخش‌ها به جز بخش خمام و خشکبیجار بیش از میانگین میزان مشارکت بوده است و با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در این تحقیق در پاسخ به سؤال اول تحقیق حوزه‌های پویا بخش‌های سنگر و مرکزی بوده و بخش‌های ایستا حوزه‌های خمام و خشکبیجار می‌باشد و در پاسخ به سؤال دوم حوزه‌های پویا به ترتیب بخش سنگر، مرکزی، لشت نشاء بوده و حوزه‌های ایستا به ترتیب اولویت بخش‌های خمام خشکبیجار و کوجصفهان می‌باشد. سیستم‌های انتخاباتی همواره پویا و ایستا نبوده و روندی تکاملی را طی می‌کنند و همواره تحت تأثیر پدیده‌های مختلف برخاسته از جامعه و محیط قرار دارند، حوزه‌های انتخابی نیز به‌عنوان یکی از ارکان مهم سیستم انتخاباتی متأثر از شرایط فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و همچنین مسائل جغرافیایی باگذشت زمان سیر تکامل خود را طی می‌کنند.

حامی مالی

بنا به اظهار نویسنده مسئول، این مقاله حامی مالی نداشته است.

سهم نویسندگان

این مقاله مستخرج از رساله تبیین الگوی مشارکت سیاسی روستائیان شهرستان رشت در دو دهه اخیر (۱۳۷۹-۱۳۹۹) است، کارهای میدانی، تحلیل و نگارش مقاله توسط نویسنده اول و دوم مقاله انجام شده است؛ صحت، تأیید و راهنمایی در تدوین مقاله توسط نویسنده سوم صورت گرفته است.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله ندارند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان، از همه افراد، به دلیل مشاوره و راهنمایی علمی و مشارکتشان (آقای دکتر فرهاد حمزه) در این مقاله تشکر و قدردانی می‌نمایند.

ORCID

[Amin Karbasi Salmasi](https://orcid.org/0009-0001-3110-0026)

<https://orcid.org/0009-0001-3110-0026>

[Parvaneh Zivyar](https://orcid.org/0000-0002-8092-7599)

<https://orcid.org/0000-0002-8092-7599>

منابع:

- بشریه، حسین. (۱۳۸۶) *جامع‌شناس سیاسی*، تهران: نشر نی.
- پرچی، داوود. (۱۳۸۶). بررسی مشارکت مردم در نهمین انتخابات ریاست جمهوری، *پژوهشنامه علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی*، شماره ۵۳
- پیشگاهی فرد، زهرا. (۱۳۸۶). *تحلیل مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری ایران*، پاییز، شماره ۳، صفحات ۹۵-۱۰۴
- پیشگاهی فرد، زهرا؛ شریفی، رقیه. (۱۳۹۰). شناسایی و بازنمایی حوزه‌های استا و پویا در جغرافیای انتخابات استان گیلان، زمستان، صفحات ۱۴۱-۱۲۵
- تافلر، آلون. (۱۳۸۴). موج سوم. ترجمه شهین دخت خوارزمی. تهران: نشر خوارزمی
- خالقی، (۱۴۰۱). تحلیل رفتار جامعه روستایی در قلمرو جغرافیایی انتخابات (مورد مطالعه شهرستان ورزقان)
- سیف زاده، حسین. (۱۳۶۸). نوسازی و دگرگونی سیاسی، تهران: سفیر.
- شریفی ولیلانی، حسن. (۱۴۰۰). تبیین و بررسی اصول سیاست‌های کلی انتخابات، دومین کنفرانس بین‌المللی تحقیقات بنیادین در حقوق و علوم
- عارف. (۱۳۹۸)، مشارکت مردم در توسعه اجتماعی (حل برنامه‌ریزی روستایی در مالزی)
- علی پور خدادی، محمدرضا، پریراد، رضا. (۱۴۰۱)، بررسی رابطه مؤلفه‌های قشریندی بر آگاهی و مشارکت سیاسی (دانشجویان مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز). *فصلنامه علمی-تخصصی سیاست پژوهی ایرانی* ۹(۳۳)، ص ۱۱۱-۱۲۸
- فیضی راد، شورش. (۱۳۸۵). نقش اعتماد اجتماعی در میزان کارایی شوراهای اسلامی، مطالعه موردی مراکز دهستان بخش مرکزی شهرستان سنندج، پایان‌نامه کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، اسفند
- قادر زاده، امید؛ شریفی، فاطمه؛ حسن خانی، الناز. (۱۳۹۸). مشارکت سیاسی و عوامل مرتبط با آن: مطالعه پیمایشی دانشجویان دانشگاه کردستان، *فصلنامه مطالعاتی توسعه اجتماعی-فرهنگی*، دوره هفتم، شماره ۴، صفحات ۹۳-۱۲۹
- کاویانی راد، مراد. (۱۳۸۶). جغرافیای انتخابات، مطالعات راهبردی، شماره ۳۷
- لاشکی، مریم و پیشگاهی فرد، زهرا (۱۳۸۸). تحلیل رفتار انتخاباتی ایرانیان مورد مطالعه حوزه انتخابیه نوشهر و چالوس در انتخابات، نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی (جغرافیای انسانی)، ۱(۳):۱۱۲-۹۳.
- مجتهد زاده، پیروز (۱۳۷۹). *ایده‌های ژئوپلیتیک و واقعیت‌های ایرانی*، تهران: نشر نی
- مهبینی ایوا حسنی، نسترن. (۱۳۹۴)، تراکنش فضایی شاخه‌های توسعه در شهرستان‌های ایران با استفاده از رتبه‌بندی ترکیبی
- میر لطفی، محمدرضا؛ محبی خیرآبادی، زهرا (۱۳۸۶) بررسی نقش مدیریت روستایی در ارتقاء فرآیند مشارکت.
- وثوقی، منصور؛ هاشمی، عبدالرسول. (۱۳۸۳). روستاییان و مشارکت سیاسی در ایران (مطالعه موردی: روستاهای حومه شهرستان بوشهر) *پژوهشنامه علوم انسانی*، شماره ۴۲-۴۱، بهار و تابستان، صفحات ۱۸۶-۱۶۱
- رضوانی، محمدرضا (۱۳۸۳) *مقدمه‌ای بر برنامه‌ریزی توسعه روستایی در ایران*، انتشارات قومس، تهران.

References

- Liang, Pinghan., Xiao, Shukang. (2022). Pray, vote, and money: The double-edged sword effect of religions on rural political participation in China. *China Economic Review*, Volume 71, February 2022, 101726.
- Ramesh, Ponnappan and Ramesh, Ponnappan, Political Participation of Rural People in India: A Sociological Perspective (June 30, 2021). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3877221> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3877221>.
- Lamprianou, I. (2013). "Contemporary Political Participation Research: A Critical Assessment", in, K. N. Demotriou (Ed). *Democracy in Transition*: 19- 42.
- Simpson. B & Cala.C., (2001). *Measuring Results in Community Development, an Exploration of Participation and Network Copacity Domains*, CRHA (Calgary Regional Health Authority).